

ALGEMENE DAGELIJKSE LEVENSVERRICHTINGEN (ADL) DELFT

Observation:	Algemene_Dagelijkse_Levensverrichtingen_R01
File:	Doc_Obs_Algemene_Dagelijkse_Levensverrichtingen_R01_V1.1.doc
Versie documentatie:	1.1
Status:	Draft Request for Comments Final
Standaard:	HL7 Versie 3 (augustus 2004)
Auteurs:	Ir. A.M. Fleurke, Dr. W.T.F. Goossen, E. J. Hoijsink, Drs. J. van der Kooij & Drs. M. Vlastuin.
Brondocument:	Functionele beschrijving CVA keteninformatiesysteem. Marije Geldof/Portavita, versie 0.9 d.d. 24 februari 2004

1. Versie beheer

<i>versie</i>	<i>datum</i>	<i>wijzigingen</i>	<i>auteurs</i>
1.1	18-05-2006	SNOMED CT codes toegevoegd.	Drs. Judith van der Kooij
1.0	11-08-2005	Gecontroleerd door dr. Rambaran en akkoord met gebruik van de lijst van de ergotherapie. Finaal gemaakt.	Dr. William Goossen

2. Doel

Het doel is het bepalen van ADL mogelijkheden van de patiënt, onafhankelijk van de Barthel index.

3. Onderbouwing

Voor NICTIZ is ten behoeve van het project CVA-Keteninformatiesysteem een set items uitgewerkt die de Algemene Dagelijkse Levensverrichtingen beschrijven. Deze items staan in de 'Nictiz Specificaties CVA-keteninformatiesysteem' (versie 1.1 d.d. 29 september 2004), maar zijn niet specifiek als ADL gegroepeerd omdat daarvoor de Barthel index is bedoeld. Toch bestaat er naast de Barthel index behoefte om meer details vast te leggen daarom is gebruik gemaakt van de functionele beschrijving van Portavita B.V. Deze uitwerking omvat in feite een groep van losse observaties die onafhankelijk van elkaar kunnen worden gedocumenteerd in de zorg. Kenmerkend is wel dat deze documentatie in de tijd herhaald wordt om de dagelijkse zorg te ondersteunen.

Belangrijk is ook te constateren dat het hier geen wetenschappelijk uitgetest instrument betreft, maar een in de praktijk gegroeide werkwijze. Deze bepaling van ADL mogelijkheden is door de ergotherapeuten van RdGG ontwikkeld en heeft als doel in één overzicht alle relevante items te tonen. Door het gebruik van de scoring in plaats van tekstuele beschrijving ontstaat wel de mogelijkheid om de mogelijkheden van de patiënten op ADL gebied in de tijd te volgen.

ADL is de tweede van de rubrieken van de SAMPC indeling (Somatisch, ADL, Maatschappelijk, Psychisch en Communicatie).

4. Variabelen

Algemene Dagelijkse Levensverrichtingen		
Domein	Item	Score
Algemeen	Uitgangshouding	Vrije tekst
	Gebruik aangedane arm	Vrije tekst
	Conditie	Vrije tekst
	Opmerkingen	Vrije tekst
	Incontinent	Ja/ Nee
Eten en drinken	Naar de mond brengen	0/1/2/3/4/5/ Vrije tekst
	Gebruik vork/lepel	0/1/2/3/4/5/ Vrije tekst
	Gebruik mes	0/1/2/3/4/5/ Vrije tekst
Uitkleden	Kleding van boven	0/1/2/3/4/5/ Vrije tekst
	Kleding van onder	0/1/2/3/4/5/ Vrije tekst
Wassen / afdrogen	Gezicht/bovenlichaam/haar	0/1/2/3/4/5/ Vrije tekst
	Rug	0/1/2/3/4/5/ Vrije tekst
	Onderlichaam	0/1/2/3/4/5/ Vrije tekst
	Voeten	0/1/2/3/4/5/ Vrije tekst
Aankleden	Bovenlichaam	0/1/2/3/4/5/ Vrije tekst
	Onderlichaam	0/1/2/3/4/5/ Vrije tekst
	Sokken/panty	0/1/2/3/4/5/ Vrije tekst
	Schoenen	0/1/2/3/4/5/ Vrije tekst
	Sluitingen	0/1/2/3/4/5/ Vrije tekst
Opmaken/Scheren/Toiletgang	Haren kammen	0/1/2/3/4/5/ Vrije tekst
	Tanden poetsen	0/1/2/3/4/5/ Vrije tekst
	Scheren/make up	0/1/2/3/4/5/ Vrije tekst
	Toiletgang	0/1/2/3/4/5/ Vrije tekst

5. Werkinstructie

De ‘Algemene Dagelijkse Levensverrichtingen’ documentatie bestrijkt zes domeinen, ieder van de domeinen is onderverdeeld in een aantal specifieke items. Per item kan de score worden vastgesteld volgens het onderstaande model:

scoremogelijkheden	
0	Uitvoering door patiënt niet mogelijk
1	Fysieke hulp nodig
2	Facilitatie nodig
3	Verbale instructie nodig
4	Toezicht nodig
5	Patiënt kan het zelfstandig
	Vrije tekst

6. Interpretatie

Het scoren van de variabelen van de ADL betreft een momentopname. Het beloop kan worden afgeleid uit eerdere beoordelingen.

De scores op een item kunnen in de tijd gevolgd worden, bij oplopende scores worden de ADL mogelijkheden van de patiënten beter. De tekst items vragen telkens een menselijke ad hoc interpretatie waar geen richtlijnen voor kunnen worden gegeven.

7. Literatuur

Geldof, M. (2004). Functionele beschrijving CVA keteninformatiesysteem versie 0.9. Amsterdam, Portavita.

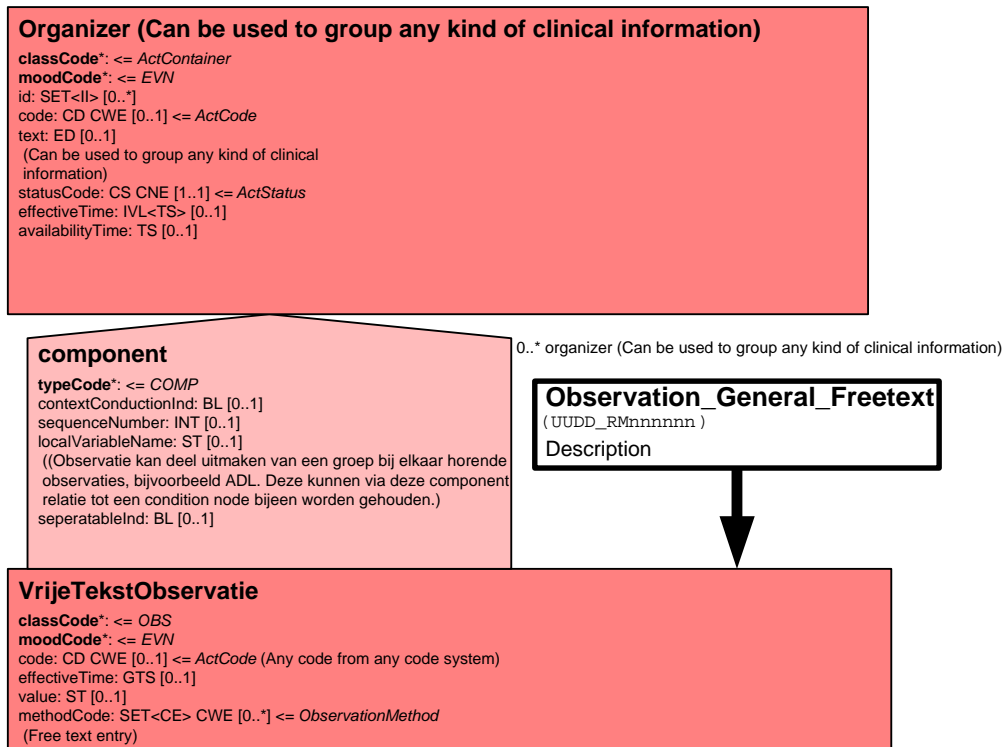
8. Voorbeeld

In Delft worden voorbeeldinstrumenten gebruikt voor de documentatie van ADL.

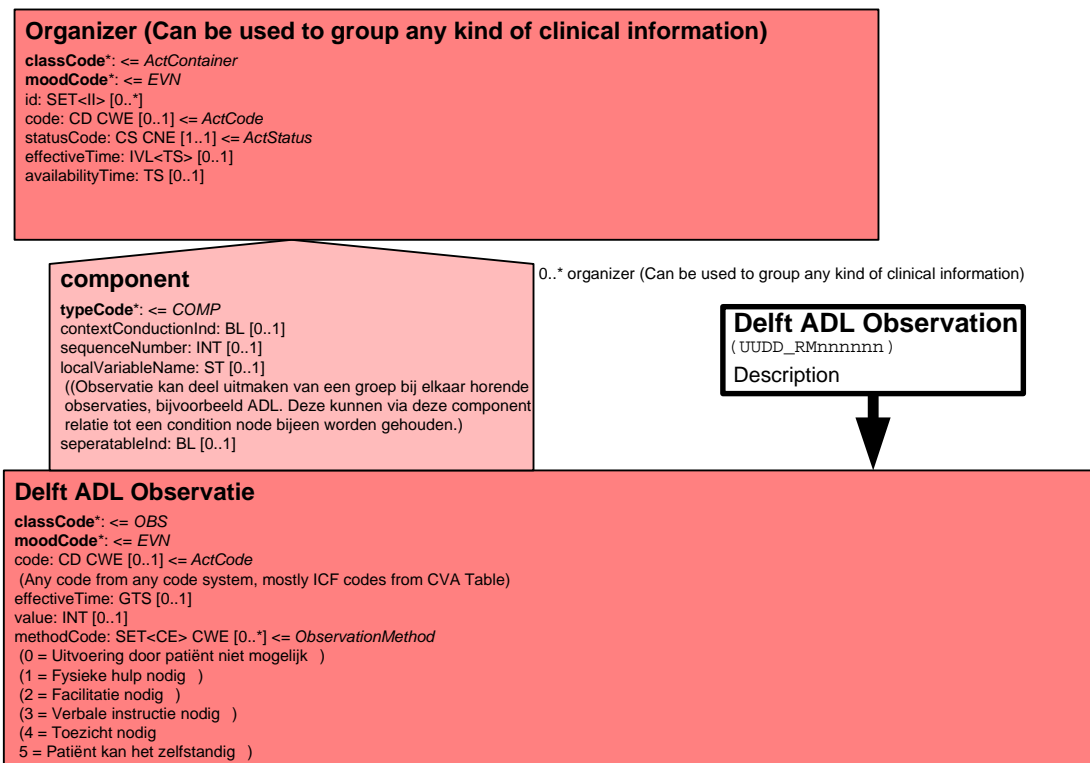
9.9. Model en beschrijving

In de uitwerking van de variabelen voor Delft zijn verschillende datatypen te herkennen. Voor elk is een uitwerking gemaakt.

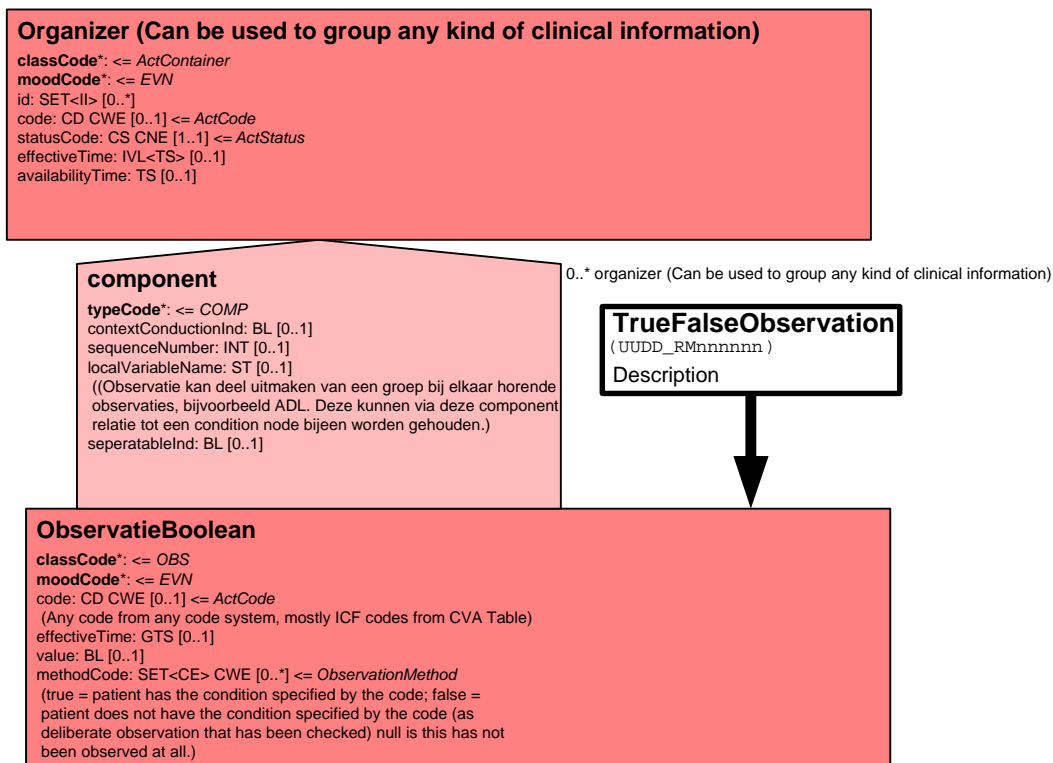
De weergave in vrije tekst kan als volgt worden weergegeven:



Vervolgens de items die zijn voorzien van een scoremogelijkheid 0-5 worden via Any afgehandeld, maar met een specifieke set antwoordcategorieën. Het documenteren van gebruik van de Hulpmiddelen kan eventueel ook via een Boolean worden geregeld als aanvulling. In dat geval kan de value een INT worden.



De derde variant, die de voorkeur heeft voor implementatie, maakt de observatie specifiek door gebruik van een codesysteem, een specifieke code voor de observatie en als value Boolean, waar true = ja probleem, beperking e.d is aanwezig bij de patiënt en false is nee de patiënt heeft geen probleem, beperking voor deze specifieke observatie.



10. Mapping Tabel

Voor de opname van de ADL in een HL7 v3 bericht is een correcte weergave van de schaal, de codes en de mapping naar HL7 v3 noodzakelijk. Die is in onderstaande tabel opgenomen. **De hier in opgenomen codes zijn verplicht.**

Een tweede belangrijk onderdeel hier is de HL7 OID (unique Object Identifiers). De vraag is uitgezet bij het secretariaat van HL7 Nederland. De OID voor CVA-KIS is: *****. Voor doel, opbouw en functie van de OIDs wordt naar de implementatiehandleiding verwezen. Onderstaande mapping tabel is van toepassing wanneer voor de items Eten en drinken tot en met Opmaken/Scheren/Toiletgang een score (0, 1, 2, 3, 4 of 5) wordt ingevuld.

Mapping Domeingegevens, systemen, Vocabulaire en R-MIM CVA										
Sub-onderdeel	Variabele uit instrument	verplicht/ optioneel / reden verplicht	DMIM	Plaats in HL7 Model	Datatype HL7	Cardinaliteit	Vocabulaire	Code	Vb	SNOMED
detail van ADL items, verder gespecificeerd dan specificaties CVA keteninformatiesysteem v1.1		Condition Node element								
	Uitgangshouding	O	OBS	value	ST	0..*	CVA-KIS	ADLUith		9851009: body position finding
	Gebruik aangedane arm	O	OBS	value	ST	0..*	CVA-KIS	ADLAangArm		
	Conditie	O	OBS	value	ST	0..*	CVA-KIS	ADLCon		
	Opmerkingen	O	OBS	value	ST	0..*	CVA-KIS	ADLOpm		
	Incontinent	O	OBS	value	BL	0..*	CVA-KIS	ADL-INCO		261088008: incontinent
	Eten naar de mond brengen	O	OBS	value	ST	0..*	CVA-KIS	ADLMond		289005001: ability to take food to mouth
	Drinken naar de mond brengen	O	OBS	value	ST	0..*	CVA-KIS	ADLMonddr		288870003: ability to take drink to mouth
	Eten en drinken Gebruik vork/ lepel	O	OBS	value	ST	0..*	CVA-KIS	ADLVork		289041001: ability to use cutlery to feed self
	Eten en drinken Gebruik mes	O	OBS	value	ST	0..*	CVA-KIS	ADLMes		
	Uitkleden Kleding van boven	O	OBS	value	ST	0..*	CVA-KIS	ADLKlBo		284985004: able to undress and

									70104002: upper body part structure
	Uitkleden Kleding van onder	O	OBS	value	ST	0..*	CVA-KIS	ADLKIO	284985004: able to undress and 69548008: lower body part structure
	Wassen Gezicht / bovenlichaam/ haar	O	OBS	value	ST	0..*	CVA-KIS	ADLWas	286852005: washing self 70104002: upper body part structure
	Afdrogen Gezicht / bovenlichaam/ haar	O	OBS	value	ST	0..*	CVA-KIS	ADLAfdrogbh	
	Wassen Rug	O	OBS	value	ST	0..*	CVA-KIS	ADLWRug	286852005: washing self 302552004: entire back (surface region)
	Afdrogen rug identiek	O			ST	0..*	CVA-KIS	ADLARug	
	Wassen Onderlichaam	O	OBS	value	ST	0..*	CVA-KIS	ADLWOnder	286852005: washing self 69548008: lower body part structure
	Afdrogen	O			ST	0..*	CVA-KIS	ADLAOnder	

	onderlichaam								
	Wassen Voeten	O	OBS	value	ST	0..*	CVA-KIS	ADLWVoet	286852005: washing self 302545001: entire foot
	Afdrogen voeten	O			ST	0..*	CVA-KIS	ADLAvoet	
	Aankleden Bovenlichaam	O	OBS	value	ST	0..*	CVA-KIS	ADLAanBo	129003000: dressing 70104002: upper body part structure
	Aankleden Onderlichaam	O	OBS	value	ST	0..*	CVA-KIS	ADLAanOn	129003000: dressing 69548008: lower body part structure
	Aankleden Sokken / panty	O	OBS	value	ST	0..*	CVA-KIS	ADLsokken ADLpanty	129003000: dressing 262156000: socks
	Aankleden Schoenen	O	OBS	value	ST	0..*	CVA-KIS	ADLschoenen	129003000: dressing 43983001: shoes
	Aankleden Sluitingen	O	OBS	value	ST	0..*	CVA-KIS	ADLSluit	
	Haren kammen (verzorgen van haar)	O	OBS	value	ST	0..*	CVA-KIS	ADLHaark	21510004: care of hair
	Tanden poetsen (verzorgen van tanden)	O	OBS	value	ST	0..*	CVA-KIS	ADLTandp	365192007: finding related to ability to clean own teeth
	Scheren	O	OBS	value	ST	0..*	CVA-KIS	ADLScheren	284888003: able to

										shave
	Opmaken / make up (verzorgen huid, inclusief make up)	O	OBS	value	ST	0..*	CVA-KIS	ADLopmaak		284894006: able to apply own make-up
	Toiletgang	O	OBS	value	ST	0..*	CVA-KIS	ADL-toilet		129004006: toileting

De Engelse versie van de mapping tabel is hieronder weergegeven.

Mapping Domain data, systems, Vocabulary and R-MIM CVA										
Subpart	Variable from instrument	mandatory / optional / reason mandatory	DMIM	Place in HL7 Model	Datatype HL7	Cardinality	Vocabulary	Code	Vb	SNOMED
Detail of Activities of Daily Living		Condition Node element								
	Basic posture	O	OBS	value	ST	0..*	CVA-KIS	ADLUith		9851009: body position finding
	Use of affected arm	O	OBS	value	ST	0..*	CVA-KIS	ADLAangArm		
	Condition	O	OBS	value	ST	0..*	CVA-KIS	ADLCon		
	Remarks	O	OBS	value	ST	0..*	CVA-KIS	ADLOpm		
	Incontinent	O	OBS	value	BL	0..*	CVA-KIS	ADL-INCO		261088008: incontinent
	Bring food to the mouth	O	OBS	value	ST	0..*	CVA-KIS	ADLMond		289005001: ability to take food to mouth

	Bring drinks to the mouth	O	OBS	value	ST	0..*	CVA-KIS	ADLMonddr	28887000 3: ability to take drink to mouth
	Use fork / spoon for food or drinks	O	OBS	value	ST	0..*	CVA-KIS	ADLVork	28904100 1: ability to use cutlery to feed self
	Use knife for food and drinks	O	OBS	value	ST	0..*	CVA-KIS	ADLMes	
	Undressing upper	O	OBS	value	ST	0..*	CVA-KIS	ADLKIBo	28498500 4 able to undress and 70104002: upper body part structure
	Undressing lower	O	OBS	value	ST	0..*	CVA-KIS	ADLKION	28498500 4 able to undress and 69548008: lower body part structure
	Washing oneself Face / upper body / hair	O	OBS	value	ST	0..*	CVA-KIS	ADLWas	28685200 5: washing self 70104002: upper body part structure
	Drying oneself Face / upper body / hair	O	OBS	value	ST	0..*	CVA-KIS	ADLAfdrogbh	
	Washing oneself, Back	O	OBS	value	ST	0..*	CVA-KIS	ADLWRug	28685200

									5: washing self 30255200 4: entire back (surface region)
	Drying oneself, back	O			ST	0..*	CVA-KIS	ADLARug	
	Washing oneself lower part of the body	O	OBS	value	ST	0..*	CVA-KIS	ADLWOnder	28685200 5: washing self 69548008: lower body part structure
	Drying oneself, lower part of the body	O	OBS	value	ST	0..*	CVA-KIS	ADLAAnder	
	Washing oneself, Feet	O	OBS	value	ST	0..*	CVA-KIS	ADLWVoet	28685200 5: washing self 30254500 1: entire foot
	Drying oneself, feet	O			ST	0..*	CVA-KIS	ADLAvonet	
	Putting on clothes, upper part of the body	O	OBS	value	ST	0..*	CVA-KIS	ADLAAanBo	12900300 0: dressing 70104002: upper body part structure
	Putting on clothes, lower part of the body	O	OBS	value	ST	0..*	CVA-KIS	ADLAAanOn	12900300 0: dressing 69548008: lower body part structure
	Putting on clothes, Socks / panty	O	OBS	value	ST	0..*	CVA-KIS	ADLsokken ADLpanty	12900300 0: dressing 26215600 0: socks

	Putting on clothes, shoes	O	OBS	value	ST	0..*	CVA-KIS	ADLSchoenen	12900300 0: dressing 43983001: shoes
	Putting on clothes, fastener, clasps	O	OBS	value	ST	0..*	CVA-KIS	ADLSluit	
	Caring for hair	O	OBS	value	ST	0..*	CVA-KIS	ADLHaark	21510004: care of hair
	Caring for teeth	O	OBS	value	ST	0..*	CVA-KIS	ADLTandp	36519200 7: finding related to ability to clean own teeth
	Shaving	O	OBS	value	ST	0..*	CVA-KIS	ADLScheren	28488800 3: able to shave
	Putting on make up / caring for skin	O	OBS	value	ST	0..*	CVA-KIS	ADLopmaak	28489400 6: able to apply own make-up
	Toileting	O	OBS	value	ST	0..*	CVA-KIS	ADL-toilet	12900400 6: toileting

11. Opmerkingen

- * Dit is een Delft specifieke uitwerking van de items voor 'Algemene Dagelijkse Levensverrichtingen' uit de specificaties voor het CVA keteninformatiesysteem v 1.1.
- * Voor een aantal items zijn dit aanvullingen op de specificaties door verdere detaillering en in een enkel geval toevoeging. De in de specificaties opgenomen items handhaven in principe de al vastgestelde ICF codering.
- * Voor de praktijk van de CVA ketenzorg heeft de Barthel index de voorkeur omdat die valide en betrouwbaar is.
- * Indien er meer detail noodzakelijk is kan deze lijst als aanvulling op de Barthel worden gebruikt.
- * Voor de codering van het item is waar beschikbaar de ICF classificatie van de WHO gebruikt. De scoring wijkt echter enigermate af van de WHO classificatie. Die bestaat uit voor ADL de 'Uitvoering en vermogen modifier' met de volgende rubrieken: 0 = geen beperking, 1 = licht, 2 = matig, 3 = ernstig, 4 = volledig, 8 = niet gespecificeerd, 9 = niet van toepassing.
- * Afwijkingen t.o.v. de specificaties: Beperkingen in eten ICF D550 en Beperkingen in drinken D560 (inclusief detailbeschrijvingen).
- * Voorstel afdrogen is altijd gericht op eerder gespecificeerd item voor wassen. Slechts een keer coderen.
- * Mes, vork en lepel gebruik voor drinken lijkt erg gekunsteld, maar ontstaat door op een hoop gooien van in wezen verschillende ADL taken.
- * Als echt dit detail nodig is, kan voor de subitems ook gebruik gemaakt worden van de International Classification for Nursing Practice (ICN/NU'91).
- * De revalidatiearts kan dit zorginformatiemodel gebruiken binnen haar SAMPC indeling, voor de ADL.

